

Riku Saario
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa täydentävät opinnot
Kirkon nuorisotyö
Opinnäytetyö, 2024

”ONKO GENRE HAIHTUMASSA SAVUNA ILMAAN?”

Tutkimus gospelmusiikin käytöstä kirkon nuorisotyössä

TIIVISTELMÄ

Riku Saario

”Onko genre haihtumassa savuna ilmaan?” Tutkimus gospelmusiikin käytöstä kirkon nuorisotyössä

28 sivua, 1 liite

Kevät 2024

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoa täydentävät opinnot

Kirkon nuorisotyö

Opinnäytetyössä tutkittiin gospelmusiikin käyttöä yhtenä menetelmänä kirkon nuorisotyön toteuttamisessa. Työssä haluttiin kartoittaa eri menetelmiä ja lisäksi mahdollisia haasteita sen käytössä. Tavoitteena oli tuottaa työelämäyhteistyökumppanina toimineelle Janakkalan seurakunnalle uusia näkökulmia gospelmusiikin käyttämiseen heidän nuorisotyössään.

Opinnäytetyö tehtiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Tutkimusaineiston keruu toteutettiin Google Forms -kyselylomakkeella joka välitettiin maaliskuussa 2024 evankelisluterilaisessa kirkossa nuorisotyötä tekeville henkilöille Facebookin Kirkon nuorisotyönohjaajat -ryhmän välityksellä. Kyselyyn vastasi 31 henkilöä.

Tutkimustuloksista havaittiin, että gospelmusiikkia käytetään kirkon nuorisotyössä monin eri menetelmin. Vastaajien välillä menetelmissä ei ollut suuria eroja, vaikkakin joitain yksittäisiä erityispiirteitä vastauksista nousi. Gospelmusiikkia pidetään myös tärkeänä osana kristillistä nuorisokulttuuria ja nuorisotyötä, vaikka vastaajat katsovatkin sen kulta-ajan jo menneen ja gospelmusiikin tarjonnan olevan yksipuolisempaa kuin menneinä vuosina

Asiasanat: gospelmusiikki, kirkon nuorisotyö, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Riku Saario

“Is the genre fading away like dust in the wind?” A study of the use of gospel music in the youth work of the Evangelical Lutheran Church of Finland

28 pages, 1 appendix

Spring 2024

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor’s degree in social services, supplementary studies

Christian Youth Work

This thesis studied the use of gospel music as a tool in the youth work of the Evangelical Lutheran Church of Finland. The aim of the study was map out different methods for using gospel music and to find out what kind of difficulties there are in the use of it, if any. Another goal was to produce new views for using gospel music in the youth work of parish of Janakkala which commissioned the thesis.

The thesis was a qualitative study. The data was collected with a questionnaire using Google Forms. The questionnaire was conveyed to people who work in the youth work of the Evangelical Lutheran Church of Finland via Church youth workers’ Facebook group during March of 2024. The questionnaire was answered by 31 people.

The main finding was that gospel music is used in youth work in various methods. There was not a great variation in the methods between respondents, although some individual special methods were found. Gospel music is seen as an important part of Christian youth culture and youth work, although its golden age has passed according to the respondents. The supply of gospel music is seen as one-sided comparing to earlier years and decades.

Keywords: gospel music, church youth work, qualitative research

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 GOSPELMUSIIKKI SUOMESSA	5
2.1 Gospelmusiikin historiaa Suomessa	5
2.2 Gospelmusiikki nykypäivänä	8
2.3 Gospelmusiikki kirkon nuorisotyössä	9
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	10
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	12
4.1 Tutkimusympäristö ja tutkimusmenetelmä	12
4.2 Aineiston kerääminen ja analysointi	13
5 TUTKIMUSTULOKSET	14
5.1 Gospelin käyttö ja työntekijän oman musiikillisen taustan vaikutus	14
5.2 Gospelmusiikin hyödyntämiseen liittyviä haasteita	15
5.3 Gospelmusiikin laajempaa käyttöä helpottavia tekijöitä	17
5.4 Tarvittava materiaali gospelmusiikin käytön tueksi	18
5.5 Gospelmusiikin rooli kirkon nuorisotyössä	18
6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	19
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	21
7.1 Johtopäätökset	21
7.2 Pohdinta	22
7.3 Jatkotutkimus- tai jatkokehitysmahdollisuudet	24
LÄHTEET	26
LIITE 1. Kyselylomake	29

1 JOHDANTO

Suomessa on pitkä ja rikas hengellisen musiikin perinne. Se on myös merkittävä osa kristillistä nuorisokulttuuria. Tätä historiaa on ansiokkaasti tutkittu ja siitä on kirjoitettu useita teoksia. Tällaisia ovat esimerkiksi Janne Könösen ja Tero Hovin Kahden maan kansalaiset – Suomi-gospelin historiaa (2005) sekä Reijo Vaurulan ja Anssi Tiittasen Totta se on! – Helluntaigospelin kiihkeät vuosikymmenet (2020). Lisäksi myöhemmin vuonna 2024 on ilmestymässä Ariel Neulaniemen kirjoittama Suomigospelin tarina. Aiempia aihetta sivuavia opinnäytetöitä ovat olleet ainakin Rantalan ja Karvosen Gospelmusiikki nuoren kohtaamisen työkaluna (2018), Sjölundin Gospelmuusikoiden ajatuksia nuorisotyön näkyvyydestä gospelmuusikon ammatissa (2010), sekä Hakosen ja Hernesniemen Musiikin käyttö rippikoulun työvälineenä (2014). Näistä kuitenkin Rantalan ja Karvosen sekä Sjölundin tutkimukset on tehty muusikon näkökulmasta. Hakosen ja Hernesniemen tutkimus puolestaan keskittyy pelkästään rippikouluun. Gospelmusiikin hyödyntämisestä kirkon nuorisotyössä laajemmin ei kuitenkaan ole tehty tutkimuksia.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia sitä, kuinka gospelmusiikkia hyödynnetään Suomen evankelisluterilaisen kirkon nuorisotyössä, ja mitä tekijöitä tai haasteita sen käyttämiseen liittyy. Tavoitteena oli saada koottua eri seurakuntien jo olemassa olevia gospelmusiikin käyttötapoja yhteen, ja saada näin ollen tietoa ja ideoita sen hyödyntämiseen työssä myös muihin seurakuntiin.

Tiedossani ei ollut ajankohtaisia aiheeseen liittyviä laajempia tutkimushankkeita. Käymissäni keskusteluissa suomalaisten gospelmuusikoiden kanssa on kuitenkin noussut esiin tarve tämän kaltaiselle tutkimukselle, sillä heitä kiinnostaa se, kuinka laaja ymmärrys nuorisotyön kentällä on gospelmusiikin käyttömahdollisuuksille. Mahdollisuuksien mukaan tulevaisuudessa ollaan ehkä kehittämässä jonkinlaista käytännön materiaalia gospelmusiikin hyödyntämisestä kirkon nuorisotyössä. Kyselyllä saadaan ammattialalle tietoa jo käytössä olevista gospelmusiikin käyttötavoista, sekä siihen liittyvistä haasteista. Kun haasteet gospel-

musiikin käytössä tiedostetaan, niihin on mahdollista etsiä ratkaisuja, jotka edesauttavat musiikin hyödyntämistä.

Yhteistyökumppanina opinnäytetyössä toimii Janakkalan seurakunta. Janakkalan seurakunnassa gospelmusiikkia pidetään tärkeänä osana evankelisluterilaisen kirkon nuorisokulttuuria. Nuorisotyön laajempaa tilannetta ja keskustelua seuranneena seurakunnan työntekijöillä on herännyt jopa jonkinasteinen huoli gospelmusiikin nykytilasta ja tunnettuudesta seurakunnissa. Lisäksi Janakkalan seurakunnalla halutaan oppia hyödyntämään musiikkia nuorisotyön toteuttamisessa uusilla tavoilla. Tällä hetkellä Janakkalassa gospelmusiikkia käytetään yhteislauluina, nuorteniltojen taustamusiikkina sekä osana hartauksia. Toive tämänkaltaiselle opinnäytetyölle nousi näistä havainnoista ja tarpeesta pystyä hyödyntämään gospelmusiikkia eri tavoilla nuorisotyön toiminnassa. Aihe kiinnostaa myös itseäni, minkä vuoksi päätin tarttua siihen opinnäytetyön toteuttamisen merkeissä.

2 GOSPELMUSIIKKI SUOMESSA

2.1 Gospelmusiikin historiaa Suomessa

Tässä opinnäytetyössä gospelmusiikilla tarkoitetaan kevyempää hengellistä musiikkia. Pois tästä määritelmästä jäävät siis niin kutsuttu perinteinen kirkkomusiikki sekä virsimusiikki. Varsinaisesti gospelmusiikkia käsitteenä ei ole olemassa, olemassa on vain gospelkappaleita. Gospel sanana tarkoittaa evankeliumia, joten kaikki kappaleet, joiden teksti levittää sanaa Jeesuksesta, voidaan lukea kuuluvan gospelkappaleisiin. Musiikki itsessään joka sanomaa levittää, voi olla rockia, jazzia, countrya, tai mihin tahansa muuhun musiikin tyylilajiin kuuluvaa. (Cusic, 1990, luku Introduction i). Vaurula ja Tiittanen (2020, s. 8) määrittelevät gospelin rytmimusiikiksi, jolla ihminen ilmaisee kristillistä uskoaan.

Suomalaisen gospelmusiikin historian voidaan katsoa alkaneen vuonna 1966, jolloin teologian opiskelija Heikki Haataja sai idean hengellistä musiikkia soittavasta, nuoria tavoittavasta yhtyeestä. Yhtye sai nimekseen The Strangers, ja tämän kaltainen yhtye oli ennenkuulumaton suomalaisen kristillisen musiikin piirissä. Samana vuonna sai alkunsa myös Pro Fide -yhtye, jonka toiminta on jatkunut tähän päivään saakka erilaisilla kokoonpanoilla. Hengellisen musiikin esittämisen lisäksi Pro Fide on alkuajoistansa lähtien myös julistanut sanomaa vahvasti. Alkuperäisjäsen Hannu Nymanin mukaan Pro Fide on aina ollut musiikkiyhtyeen lisäksi myös evankelioimisryhmä. (Könönen & Hovi, 2005, s. 32; Karlsson & Ikonen, 2017, s. 11).

Tampereen seurakunnat lahjoittivat 1970-luvulla Seppo Lindellille nuorisotalosta tilat äänitysstudiolla. Lindellin ympärille kokoontui muusikkojoukko, josta esille nousivat esimerkiksi Jaakko Löytty, Teppo Nuorva ja ”rokkipappina” tunnettu Tarvo Laakso. Kaikkia äsken mainittuja voidaan pitää suomalaisen gospelmusiikin edelläkävijöinä. Vuonna 1970 ilmestyi myös ensimmäinen Nuoren seurakunnan veisukirja, josta on tullut suomi-gospelin ilmiö. Sillä on ollut yhteiskunnallisestikin merkittävä vaikutus niin rippikouluissa kuin Suomen nuorten keskuudessa yleisemminkin. (Könönen & Hovi, 2005, s. 47–49.) Palaan Nuoren seurakunnan veisukirjaan vielä myöhemmin käsitellessäni gospelmusiikkia kirkon nuorisotyössä. Vuonna 1971 Helsingin Vanhalla Ylioppilastalolla järjestettiin ensimmäiset suomi-gospeliin keskittyneet festivaalit, joiden järjestäjänä toimi KRS, eli Kansan Raamattuseura. Vuodesta 1972 alkaen Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, tästä eteenpäin Sley, alkoi järjestämään Evankelisia musiikkimessuja. (Könönen & Hovi, 2005, s. 50–51.) Evankeliset musamessut olivat gospelmusiikin suurin näyteikkuna sekä uusien artistien esiinnousun paikka. Musamessujen menestys ajoittui 70-, ja 80-luvuille kunnes Maata Näkyvissä -festivaalit nousivat Suomen ja Pohjoismaiden suurimmaksi gospeltapahtumaksi. (Seurakuntalainen, 2014).

Vuosien varrella syntyi myös muita gospeliin keskittyneitä musiikkitapahtumia. Lempäälässä on järjestetty Uusi Alku -tapahtumaa vuodesta 1979. Kyseessä on loppiaisena järjestettävä kristillinen yhden päivän ”minifestari”. (Uusi Alku, i.a.) Ehkä merkittävimpänä suomigospeliin liittyvänä suurena tapahtumana alettiin

vuonna 1985 järjestämään Turussa Maata Näkyvissä -festivaaleja. Tapahtuma sai alkunsa vuonna 1984 kesken koulupäivän sydänkohtaukseen kuolleen 17-vuotiaan Timo Vainion muistokonserttina. Vuosien varrella tapahtuman kävijämäärä kasvoi, ja vuodesta 1991 tapahtuma on järjestetty Turkuhallissa, joka nykyään on nimeltään Gatorade Center. (Könönen & Hovi, 2005, s. 109.) Maata Näkyvissä -festivaaleja järjestetään edelleen. Palaan festivaaleihin käsitellessäni gospelmusiikin nykytilaa.

1980-luvulla merkittävimiksi gospelmusiikin tekijöiksi nousivat säveltäjä-sanoittajakaksikko Pekka Simojoki ja Anna-Mari Miettinen, myöhemmin Kaskinen. Suomalaista gospelmusiikkia olisi vaikea kuvitella ilman kyseisen kaksikon vaikutusta. (Könönen & Hovi, 2005, s. 76.) Simojoki on urallaan julkaissut yli 800 laulua (Pekka Simojoki, 2024). Monet näistä Simojoen ja Kaskisen lauluista kuten Tänään häneen uskon, Evankeliumi ja Elämä on nyt ovat juurtuneet osaksi seurakuntien yhteislaulukulttuuria ja Nuoren seurakunnan veisukirjojen ohjelmistoa.

Helluntailaistaustaiset ja luterilaiset muusikot sulautuivat samoihin yhtyeisiin ja samoille lavoille 1990-luvulla. Helluntailaistaustaiset Gospel Power ja Heureka olivat saavuttaneet suosiota jo 80-luvulla, mutta etenkin Bass n' Helen -yhtyeen myötä kirkkokuntien väliset rajat hämärtyivät entisestään. Muista 1990-luvun merkittävistä gospelyhtyeistä voidaan nostaa esiin Terapia, No Man's Band ja gospelmetallin edelläkävijä Deuteronomium. 1990-luvusta voidaankin puhua suomessa gospelin rock-vuosikymmenenä. (Könönen & Hovi, 2005, s. 130–151, 164–165)

Ikaalisista lähtöisin oleva The Rain -yhtye jatkoi 2000-luvulla raskaan rockin trendiä suomalaisessa gospelmusiikissa. Yhtye perustettiin jo vuonna 1987, mutta suurempaa suosiota The Rain saavutti vasta 2000-luvun puolella, josta esimerkkinä heidän esiintymisensä Maata Näkyvissä -festivaalin päälavalla vuonna 2000. Vuosikymmenen puoleen väliin mennessä yhtye oli myös vierailut MTV3:n yöchatissa sekä YleX:n haastattelussa. (Könönen & Hovi, 2005, s. 159–161.) Lisäksi The Rainin albumi Yhtä kuin voitto vuodelta 2008 vietti kolme viikkoa Suomen virallisella albumilistalla, ollen parhaimmillaan Suomen toiseksi

myydyin levy viikolla 35. (Musiikkituottajat, i.a.). The Rainin lisäksi gospelkentältä nousi valtavirtamusiikin kentälle laulaja-lauluntekijä Juha Tapio. Hän oli tehnyt 1990- ja 2000 lukujen taitteessa kaksi täysiveristä gospel-albumia, mutta kolmannella albumillaan *Mitä silmät ei näe*, vuonna 2003 hän teki loikan valtavirtaradioiden soittolistoille ja käynnisti uransa, joka jatkuu tähän päivään saakka. Tapio ei ole kuitenkaan unohtanut juuriaan, vaan on silloin tällöin esiintynyt myös hengellisissä tilaisuuksissa. Sekulaarin valtavirran puolelle nousi myös rapin suomenmestaruuden vuonna 2001 voittanut Ruudolf. Hänen vuonna 2004 julkaisemaansa albumia *Doupeimmat Jumala seivaa* on noteerattu yhdeksi suomalaisen hiphopin merkkiteokseksi. (Könönen & Hovi, 2005, s.154–155, s. 174.) 80- ja 90-luvun, sekä 2000-luvun alun ensimmäistä vuosikymmentä pidetään nuorisotyöntekijöiden keskuudessa suomalaisen gospelmusiikin kulttuurina. Tämä nousee selkeästi esiin tämän opinnäytetyön kyselytutkimukseen saaduista vastauksista.

2.2 Gospelmusiikki nykypäivänä

Mikael Meklinin mukaan 2010-luvun suuri muutos on ollut siinä, että kristityt ovat kuunnelleet ylistysmusiikkia sekä sekulaaria musiikkia rinnakkain. Niin kutsuttu perinteinen gospelkenttä, joka jää näiden kahden kategorian väliin, kuihtui huomattavasti. Meklinin näkemys perustuu levymyynteihin ja Spotify-kuunteluihin. (Vaurula & Tiittanen, 2020, s. 476.) Ylistysmusiikki on noussut suosituksi erityisesti eri messuyhteisöjen messuyhtyeiden taholta. Tällaisia ovat esimerkiksi Tampereen Uusi Verso -yhteisön Verso Music, ja Suur-Helsingin Seurakuntayhteisön Suhe Live.

Maata Näkyvissä -festivaaleilla kävi vuonna 2023 viikonlopun aikana yhteensä yli 13 500 kävijää, ja nuorten ryhmiä oli 127 eri seurakunnasta joka puolelta Suomea (Maata Näkyvissä, 2023). Kävijämäärästä voi päätellä, että tämän kaltaisille hengellisille nuorten tapahtumille on kysyntää. Tapahtuman järjestämisestä vastaa Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen nuorisotyö, yhteistyössä ohjelmatoimisto Puisto Liven kanssa.

Puisto Live ja Ohjelmatoimisto Kristalli ovat kaksi ohjelmatoimistoa, joiden kautta suurin osa suomen gospelyhtyeiden konserteista myydään. Puisto Liven artisteja ovat muun muassa Kotiinpalaajat, Innea, Maksetut Viulut, sekä myös Euroopassa ja Yhdysvalloissa kiertänyt pop-yhtye Park7 (Puisto Live, i.a.). Kristallin artisteja ovat esimerkiksi Pekka Simojoki, Tommi Kalenius, Exit ja rap-yhtye Immanuel (Ohjelmatoimisto Kristalli, i.a.). Puisto Liven järjestämän Maata Näkyvissä -festivaalin seuraksi isompien tapahtumien kentälle nousee Kristallin Glow Festival, joka järjestetään ensimmäistä kertaa elokuussa 2024 Tampereen Nokia Areenalla. Tapahtuman sloganin mukaan tuolloin suomalainen gospelmusiikki juhlii isommin kuin ikinä (Glow Festival, i.a.).

Edellämainitun perusteella vaikuttaisi siis siltä, että gospelmusiikki Suomessa voi hyvin. Eräänä merkkipaaluna voidaan pitää Kls-yhtyeen jäähyväiskiirtuetta, joka toteutui tammikuussa 2024. Yhtye päätti lopettaa 20 vuoden, 8 miljoonan Spotify-kuuntelun ja yli 2 miljoonan YouTube -katselukerran jälkeen tekemällä neljän konsertin mittaisen klubikiertueen Helsingin Tavastiassa, Seinäjoen Rytmikorjaamolla, Oulun Tullikamarilla ja Tampereen Pakkahuoneella. (Taurajoki, 2024.) Tavastian ja Pakkahuoneen konsertit myytiin loppuun, vaikka yhtye jännitti etukäteen, haluaako yleisö maksaa konserttien pääsylipuista, sillä yleensä heidän konserttinsa olivat olleet seurakuntien järjestämiä ilmaistapahtumia (Kimmo Keskinen, kls-yhtyeen kitaristi, henkilökohtainen tiedonanto 18.11.2023). Kapasiteeteiltaan 1000 henkilön konserttipaikkojen loppuunmyynti on osoitus siitä, että Suomessa on tänä päivänä kysyntää gospelmusiikille.

2.3 Gospelmusiikki kirkon nuorisotyössä

Nuorisotyöllä tarkoitetaan yleisesti nuorisolain mukaan nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa (L 1285/2016 3. §). Nuorisotyötä toteutetaan myös esimerkiksi Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja sen eri toimijoiden järjestämänä. Kirkon nuorisotyöstä puhuttaessa viitataan useimmiten rippikouluun ja sen jälkeiseen, 15–17-vuotiaiden kanssa tehtävään työhön. Nuorisotyön työkenttä koskettaa kuitenkin myös alakouluikäisiä sekä

nuoria aikuisia aina 29 ikävuoteen asti. (Kirkkohallitus, 2012, s. 18; Suomen ev.lut kirkko, i.a.-a).

Kirkon nuorisotyön tarkoituksena on erityisesti nuorten kristillisen kasvun tukeminen, mutta toiminnan lähtökohtana tulee olla jokaisen oikeus oppia uutta, kehittyä ja saada tukea kasvuunsa kokonaisvaltaisesti. Nuoret tulee kohdata avoimesti sellaisena kuin he ovat. (Kirkkohallitus 2012, s. 4, s. 13–14). Tärkeänä tehtävänä on myös ulkopuolisuuden ehkäisyyn tähtäävä erityisnuorisotyö, jonka yhtenä tehtävänä on yrittää tavoittaa haavoittuvassa asemassa olevia nuoria, ja huolehtia, ettei kukaan jäisi yksin. (Suomen ev.lut. kirkko, i.a.-b)

Musiikin käyttö nuorisotyön toiminnassa vaihtelee paljon, ja seurakuntien väliset erot ovat huomattavia. Nuorisotyön musiikkitoiminta voi vaihdella esimerkiksi bändi- ja kuorotoiminnasta riparikonserttien tai jopa festarityyppisten tapahtumien järjestämiseen. Musiikin hyödyntämisen ei kuitenkaan aina tarvitse liittyä musiikin tuottamiseen itse – musiikkia voidaan myös kuunnella tai hyödyntää osana muiden luovien menetelmien käyttöä. Monet seurakunnat hyödyntävät nuorisotyön toiminnassa Nuoren Seurakunnan Veisukirjaa, johon on koottu monipuolisesti erilaisia kappaleita. Musiikin avulla nuoret voivat hoitaa hengellistä elämäänsä, ja musiikin avulla voi myös sanoittaa ajatuksiaan Jumalalle. Seurakunnan toiminnassa musiikki on tarkoitettu yhteiseksi, ja mukaan saa tulla jokainen. (Kirkkohallitus, 2017, s. 34, s. 37–38). Veisukirjaa käytetään paljon erityisesti rippikoulutyössä, mutta sitä voidaan käyttää myös kaikessa muussa nuorisotyön toiminnassa.

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia sitä, kuinka gospelmusiikkia hyödynnetään Suomen evankelisluterilaisen kirkon nuorisotyössä, ja mitä tekijöitä tai haasteita sen käyttämiseen liittyy. Gospelmusiikin käyttöä on tutkittu Suo-

messä aiemmin, mutta varsinaisesti nuorisotyöhön kohdistuvaa tutkimusta ei ole tehty. Tutkimus tuottaa kartoituksen eri tavoista hyödyntää gospelmusiikkia nuorisotyön toteuttamisessa. Tutkimuksen tavoitteena oli saada koottua eri seurakuntien jo olemassa olevia gospelmusiikin käyttötapoja yhteen, ja saada näin ollen tietoa ja ideoita sen hyödyntämiseen työssä myös muihin seurakuntiin.

Opinnäytetyön tuloksia tullaan mahdollisuuksien mukaan käyttämään tulevaisuudessa toteutettavan kehittämishankkeen taustatietoina. Mahdollisen kehittämishankkeen tarkoituksena on tuottaa opas tai muuta materiaalia liittyen gospelmusiikin hyödyntämiseen seurakuntatyössä. Puisto Liven toimitusjohtajana toimivan gospelmuusikko Miika Luomarannan (henkilökohtainen tiedonanto, 16.2.2024) mukaan edellä mainitun kaltaiselle kehittämishankkeelle olisi tarvetta, ja se voisi madaltaa kynnystä gospelmusiikin käyttöön nuorisotyössä myös niissä seurakunnissa, joissa sitä ei vielä suuremmassa mittakaavassa käytetä. Mahdollisuutta kyseisen materiaalin kehittämiseksi selvitetään lähiaikoina.

Kartoituksen tuloksia voidaan käyttää hyödyksi esimerkiksi sellaisissa seurakunnissa, jotka haluavat lisätä gospelin käyttöä osana nuorisotyötään, tai haluavat vinkkejä siihen, kuinka gospelmusiikkia ylipäänsä voidaan käyttää työn osana.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset joihin kartoituksen avulla pyrittiin saamaan vastaus olivat seuraavat:

1. Millä tavoilla gospelmusiikkia käytetään kirkon nuorisotyössä?
2. Miten seurakunnat voivat näitä tapoja hyödyntää?
3. Millaisia haasteita gospelmusiikin käytössä koetaan olevan?

Näillä kysymyksillä saatiin aikaan kartoitus eri käyttötavoista, sekä näiden hyödynnettävyydestä laajemmin.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimusympäristö ja tutkimusmenetelmä

Tutkimus toteutettiin laadullisena, eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Kvalitatiivisten tutkimusten kirjolle on yhteistä koko elämysmaailman tutkiminen, vaikka se sisältääkin monia traditioita ja lähestymistapoja. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Joitakin vastauksia pystyttiin kuitenkin tarkastelemaan myös kvantitatiivisesta näkökulmasta. Opinnäytetyössä toteutettiin kysely kirkon nuorisotyössä toimiville henkilöille. Tässä tapauksessa laadullinen tutkimusmenetelmä sopii tähän tarkoitukseen tilastoihin perustuvaa määrällistä tutkimusmenetelmää paremmin. Tarkoituksena ei ollut haarukoida tuloksista vain yhtä tiettyä vastausta, vaan laajempi kartoitus ja yleiskatsaus gospelmusiikin käyttöön. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä mahdollisti tämän kaltaisen ratkaisun. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006.)

Tutkimusmenetelmänä toimi kyselytutkimus. Kyselytutkimus on tapa kerätä ja tarkastella tietoa esimerkiksi ihmisten toiminnasta, yhteiskunnan ilmiöistä, arvoista ja mielipiteistä. Kyselytutkimuksessa vastaajalle esitetään kysymyksiä kyselylomakkeen välityksellä. Se eroaa haastattelututkimuksesta siten, että haastattelututkimuksessa kysymykset esitetään suoraan vastaajalle. Kyselytutkimuksessa vastaajan on siis vastattava lomakkeen kysymyksiin omillaan, ilman haastattelijan apua. (Vehkalahti, 2014). Kyselytutkimus on yleensä kvantitatiivinen menetelmä, mutta käytetty kyselylomake sisälsi suurimmaksi osaksi avoimia kysymyksiä, jolloin se soveltui myös laadullisen tutkimuksen menetelmäksi. Kyselylomakkeella kysyttiin esimerkiksi vastaajien tavoista hyödyntää gospelmusiikkia työssään, heidän kohtaamistaan haasteista, sekä mahdollisesti heidän työtään helpottavista materiaaleista kuin gospelmusiikin roolista nuorisotyössä. Kysymykset valikoituivat tutkimuskysymykset mielessä pitäen. Näillä kysymyksillä koin saavani parhaan materiaalin tutkimuskysymyksiin vastatakseni. Kyselylomake oli vastattavissa sekä tietokoneella että mobiililaitteilla. Kysely jaettiin vastaajille Facebookissa toimivaan Kirkon nuorisotyön ohjaajien

ryhmään, ja siihen vastaaminen oli vapaaehtoista. Käytettävän kyselylomakkeen sisältö löytyy tämän opinnäytetyön liitteenä (Liite 1).

4.2 Aineiston kerääminen ja analysointi

Aineiston keräämisen valmistelu alkoi kyselylomakkeen laatimisella. Vastaukset kyselylomakkeen kysymyksiin kerättiin anonymisti Google Formsilla luodun kyselyn avulla. Google Forms valikoitui kyselyn alustaksi, sillä se oli itselleni ennalta tuttu, eikä se vaadi vastaajalta minkäänlaista rekisteröitymistä. Kysely oli auki maaliskuussa 2024 viikon 11 ajan, ja se jaettiin Kirkon nuorisotyönohjaajien Facebook-ryhmässä mahdollisimman laajan vastaajajoukon tavoittamiseksi. Koska kyselyyn vastaaminen perustui vapaaehtoisuuteen, ei tutkimuslupaa tarvittu. Kyselyn alussa tuotiin esille kyselyyn ja vastausten hyödyntämiseen liittyvät tiedot. Vastauksia käsiteltiin jonkin verran jo sinä aikana, kun kysely oli auki. Tämä tapahtui aineistoa selailemalla ja silmäilemällä, jotta saatiin yleiskuva siitä miltä aineisto näyttää. Esikäsittelyn tarkoituksena on tarkastaa, että aineisto on päällisin puolin kunnossa. (Vehkalahti, 2014, s. 51).

Vastauksia analysoitiin pääasiassa laadullisella sisällönanalyysilla, jossa keskitytään siihen, mistä asioista, aiheista ja teemoista aineisto kertoo: mistä haastateltavat, tässä tapauksessa kyselytutkimuksen vastaajat, puhuvat (Vuori, i.a.). Tutkimustulokset on tarkoitus koostaa mahdollisimman selkeään muotoon, jotta lukijan on helppo saada tietoa tutkimuksen tuloksista ja erilaisista gospelmusiikin hyödyntämisen tavoista. Koska tietyt teemat toistuivat useammassa vastauksissa, on aineistoa mahdollista analysoida osittain myös kvantitatiivisia menetelmiä käyttäen. Kyselyyn vastasi sen aukioloaikana yhteensä 31 henkilöä. Vastaajista 93,5 % oli nuorisotyönohjaajia, 3,2 % kanttori ja 3,2 % pappi.

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Gospelin käyttö ja työntekijän oman musiikillisen taustan vaikutus

Kysymykseen ”Millä tavoilla olet hyödyntänyt gospelmusiikkia työssäsi?” saaduissa vastauksissa esiin nousivat toistuvasti hartaushetket, yhteislaulut Nuoren seurakunnan veisukirjasta sekä taustamusiikkina käyttäminen esimerkiksi nuortenilloissa. Nuorten kanssa yhdessä musisoiminen esimerkiksi bändin muodossa nousi esille myös muutamassa vastauksessa. Vastaajista osa kertoi hyödyntävänsä musiikkia myös rippikoulun oppitunneilla ja muissa leirityöhön liittyvissä tilanteissa. Vastaajista 6 kertoi osallistuvansa nuorten kanssa konsertteihin tai festarireissuille. Vastauksissa mainittiin myös esimerkiksi Gospelkahvila, sekä isoskoulutuksen aikana tehtävä laulu seuraavan kauden konfirmaatioihin. Näissä vastauksissa on laaja kirjo erilaisia menetelmiä joita vastaajat ovat työssään käyttäneet.

Leirien vapaa-ajalla ja ulkoilujen taustamusiikkina, hartauksissa, gospel-oppitunnilla, nuorteniltojen ambienttimusiikkina, opetuksessa havainnollistavana esimerkkinä sellaisia henkilöitä silmällä pitäen, jotka oppivat auditiivisemmin ja musiikin kautta.

Yhteislauluna, konsertit, tehty itse, hartauksissa ja Jumiksissa, taustamusana yms.

Kysymykseen ”Millä tavoin ajattelet työntekijän oman musiikillisen taustan vaikuttavan gospelmusiikin käyttöön nuorisotyössä?” annetuissa vastauksissa toistui se, että oman taustan ei pitäisi vaikuttaa työhön, mutta gospelkentän tunteminen hyödyttää ja helpottaa musiikin käyttöä. Ohessa muutama suora lainaus kysymykseen saaduista vastauksista:

Ei siitä (omasta musiikillisesta taustasta) ainakaan haittaa ole ollut. Sen lisäksi että käyttää jo valmiita gospeltallenteita, teen gospelmusiikkia nuorten kanssa myös livenä. Mielestäni musataustalla ei kuitenkaan ole sellaista merkitystä, että musataustaton mahdollisesti automaattisesti käyttäisi jotenkin vähemmän musiikkia työssään. Musiikki ja sen käyttö voi olla todella merkittävässä roolissa omassa työssä ihan joka tapauksessa.

Työntekijä, joka ei itse harrasta musiikkia, käyttää usein enemmän kuunneltavaa musiikkia työssään. Musiikin saralla enemmän harrastanut työntekijä usein soittaa ja laulaa nuorten kanssa musiikin kuuntelemisen lisäksi. Itse olen harrastanut musiikkia koko elämäni ja kuuntelen aktiivisesti myös uusia gospelartisteja, jotta pysyisin tietoisena gospelkentän uusista artisteista ja mahdollisuuksista.

Vastauksissa toistui myös se näkökulma, että työntekijä usein helposti suosii omaan suosikkigenreensä kuuluvia kappaleita työssä. Vastauksissa nousi myös esiin, että mikäli ei itse kuuntele tai tunne gospelmusiikkia lainkaan, on sen käyttö työssä varmasti haastavampaa. Ensimmäisen lainauksen vastaaja kuitenkin näkee, että myös musiikkitaustattomalla työntekijällä voi olla musiikki suuressa roolissa työssään.

5.2 Gospelmusiikin hyödyntämiseen liittyviä haasteita

Vastauksissa nousi esille monia gospelmusiikin käyttöön liittyviä haasteita nuorisotyössä. Nuorten innostaminen kuuntelemaan gospelia koettiin haasteena, sillä monet nuoret ajattelevat hengellisen musiikin olevan vain virsiä, tai eivät muuten vaan halua kuunnella musiikkia omien lempiartistiensä tai -bändiensä ulkopuolelta. Myös keikkojen hinnat ja nuorisotyön rajallinen budjetti nähtiin haasteena. Erään vastaajan mukaan konsertit on rajattu budjetin ulkopuolelle jo vuosia sitten. Gospelkeikkojen suosion laskun syyksi nähtiin myös, että nuorilla on nykyään helpompaa päästä näkemään suosikkiartistejaan, jolloin koulun liikuntasalissa soittava heille vieras artisti ei kiinnosta. Seuraavissa sitaateissa avataan joitakin näistä haasteista hyvin.

Nuoria on vaikea saada kiinnostumaan musiikista, jota eivät ole missään kuulleet. Nuorten ja työntekijöiden kapea-alainen kiinnostus vain johonkin artistiin/bändiin/laulukirjaan/genreen ärsyttää, kun hyvää musiikkia olisi niin valtavasti. Bändit ovat todellakin pienen palkkionsa ansainneet (keikoistahan ei artisteille juuri mitään jää käteen), mutta iso kulu konsertin järjestämisestä syntyy. Seurakunnat ovat kovin haluttomia yhteisten tapahtumien järjestämiseen, että saisi kulut puoliksi ja yleisön tuplattia. Konsert-

ti pelkille rippikoululaisille on vanhanaikainen idea, se pitää olla kaikille nuorille kun järjestämisen vaiva nähdään. Työntekijöiden asenteissa on paljon parantamisen varaa. Tapahtumien järjestäjät ovat kovin vähissä nykyään. Jotenkin vääristyy kuva gospelkentästä, jos on aina pelkkiä Sley'n bändejä tarjolla. Kaikkia bändejä ja artisteja, jotka tulevat Kristallin ja Sley'n/Puistoliven ulkopuolelta on syytä ottaa keikalle, ettei tämä pieni kenttä polarisoidu kahden tekijän pieneksi piiriksi. Ei sillä, että noiden artisteissa olisi jotain vikaa, mutta tarjonta ei saa kapeutua liikaa.

Seurakuntien pienenevät budjetit ja artistien nousevat keikkapalkkiot. Toiminnassa on paljon vanhoillislestadiolaistaustaisia, jolloin emme voi kuunnella rytmimusiikkia, jos haluamme pitää heidät mukana toiminnassa. Laulukirjat ovat vanhoja ja huonokuntoisia budjettisyistä. Seurakuntien soittimet vaatisivat usein myös huoltoa ja huoltaminen rahaa.

Tästä sitaatista päästään luontevasti vastauksista esiin nousseisiin haasteisiin liittyen ideologiset ja arvomaailmallisiin seikkoihin. Monien gospelkentällä vaikuttavien bändien herätysliiketausta koettiin haasteena oman tai seurakunnassa yleisesti vallitsevan arvomaailman osalta. Edellisen vanhoillislestadiolaisia koskevan sitaatin lisäksi ne nousivat esiin myös seuraavissa sitaateissa. Toisessa työntekijä itse olisi halukas viemään ryhmää Sley'n järjestämille Maata näkyvisissä -festivaaleille, mutta hänen seurakuntansa kirkkoherra tai nuorisotyön tiimi ei ole samaa mieltä. Toisessa työntekijä itse ei suostuisi viemään ryhmää kyseiseen tapahtumaan. Palaan pohdinnassa tarkemmin näihin ideologisiin eroihin.

Haaste on myös ideologiset eroavaisuudet Maata näkyvissä festareiden osalta, ja vaikka itse olisin innokas lähtemään, ei kirkkoherra tai tiimi anna lupaa.

Bändien arvomaailma ei kohtaa omani kanssa - en halua viedä nuoria keikoille, joissa on biisien väleissä todistuspuheenvuoroja, jotka pahimmillaan syrjivät vähemmistöjä. Esimerkiksi Maata Näkyvissä -festareille en suostu viemään ryhmää.

Haasteena nähtiin myös bändien vähäinen määrä verrattuna aiempiin vuosikymmeniin. Uusia artisteja ei joko nähty olevan, tai niiden löytämistä pidettiin haastavana. Myös musiikin saatavuudessa ja laillisessa käytössä koettiin ole-

van ongelmia, sillä seurakunnilla on haasteita liittyen esimerkiksi musiikin suoratoistopalvelu Spotifyn käyttölisensseihin. Osa vastaajista taas kertoi, että ei ole kohdannut haasteita gospelmusiikin käyttämisessä omassa työssään.

5.3 Gospelmusiikin laajempaa käyttöä helpottavia tekijöitä

Moni vastaaja nosti esille sen, että musiikin käyttöä helpottaisi sen saaminen digitaalisesti. Toiveissa oli useammalla esimerkiksi Spotifyn kaltainen alusta gospelmusiikille, jonka käyttö olisi mahdollista seurakuntatyössä. Tämä liittyy juuri aiemmin mainittuihin ongelmiin Spotifyn käyttölisenssien kanssa. Myös laajempaa, jatkuvasti päivittyvää tietopankkia liittyen gospelbändeihin ja heidän tuotantoonsa kaivattiin yhdelle alustalle, josta musiikin etsiminen olisi helppoa. Moni vastaaja nosti esiin hengenveto.fi -sivuston, jolle on kerätty niin kotimaista kuin ulkomaista gospelmusiikkia. Kappaleet on järjestetty sivustolle aihealueittain vastaamaan esimerkiksi vuoden 2017 rippikoulusuunnitelman asiasisältöjä, ja näin helpottamaan musiikin käyttöä rippikouluissa. Kuitenkin toivottiin myös että sivustoa päivitetäisiin useammin.

Vastaajista muutama oli nostanut esiin määrärahojen lisäämisen, jotta konserttien tai konserttireissujen toteuttaminen olisi mahdollista. Lisää budjettia kaivattiin myös esimerkiksi soittimien tai muun musiikin toteuttamiseen tarvittavan välineistön ostamiseen ja huoltamiseen. Vastauksista kävi ilmi että monessa seurakunnassa esimerkiksi soittimet ja laulukirjat ovat huonossa tai erittäin huonossa kunnossa. Myös helposti soinnutettujen nuottikirjojen saatavuus koettaisiin helpottavan musiikin hyödyntämistä. Työntekijöiden kouluttaminen gospelmusiikkiin liittyen nähtiin myös tärkeänä. Seuraava sitaatti nostaa esiin tarvittavan asennemuutoksen

Asennemuutos! Sekä työntekijät että nuoret voisivat ottaa uteliaan kiinnostuneen asenteen ja rohkeasti lähteä keikoille tutustumaan bändeihin ja artisteihin. Bändisoittamista tarvitaan seurakunnissa huomattavasti enemmän. Nuoria on rohkaistava ja opastettava soittamisen ja laulamisen riemuun. Nuorisokuoroja, bändejä, lauluryhmiä, paljon yhteislaulua, gospeltunteja, keikkareissuja, omia konsertteja jne. Gospelmusiikkia on siis käytettävä paljon enemmän

kaikissa muodoissaan, että se tulee nuorille rakkaaksi. Tosi on myös se, että jos tiimissä kukaan ei osaa soittaa, ei nuorisotyön musiikillinen elämä ole kovinkaan kummoista. Laulu- ja soittotaito ovat erittäin tärkeitä nuorisotyössä.

Vastaajista yksi ei ollut kokenut haasteita gospelmusiikin hyödyntämisessä, joten ei osannut nimetä asioita, jotka sen käyttöä voisivat helpottaa. Toinen vastaajista taas totesi vastauksessaan ”En usko että enää on gospelilla tulevaisuutta”. Vaikka paljon samat teemat toistuivatkin useissa vastauksissa, ajatukset vaihtelivat paljonkin vastaajien välillä.

5.4 Tarvittava materiaali gospelmusiikin käytön tueksi

Tarvittavaan materiaaliin liittyvän kysymyksen vastauksissa toistuivat jonkin verran edelliseen kysymykseen saadut vastaukset. Nuotit, bändilistaukset, musiikkivideot ja työntekijöiden opastaminen toistuivat useammassa vastauksessa. Yllä mainittujen vastausten lisäksi toivottiin esimerkiksi aina uuden Nuoren seurakunnan veisukirjan ilmestyessä mahdollisuutta saada taustanauhalevy, joka helpottaisi uusien kappaleiden opettelua. Uusimman veisukirjan ilmestyessä vuonna 2020, sen mukana ei tullut opetusäänitettä, vaan jokaisesta kappaleesta tehtiin pieni maistiaisvideo sosiaalisen median kanavaan Instagramiin. Myös hartauskirjoja, joissa hartaudet on tehty suoraan kappaleiden ympärille, kaivattaisiin käyttöön. Osa vastaajista kuitenkin koki, että materiaalia on jo niin paljon, että sitä on vaikea löytää ja hyödyntää. Tähän haasteeseen vastaisi listaus materiaalista, joka käsittelee suoraan gospelmusiikkia. Lisäksi mainittiin se, että kaikkia kirjoja ja muita materiaaleja on mahdotonta ostaa rajallisen budjetin vuoksi. Resursseihin liittyvät teemat nousivat siis jälleen esiin vastauksissa.

5.5 Gospelmusiikin rooli kirkon nuorisotyössä

Suurin osa vastaajista piti gospelmusiikkia merkittävänä tekijänä kirkon nuorisotyön toiminnassa. Musiikki koettiin vastausten perusteella monimuotoiseksi välineeksi, jonka käyttö voi parhaimmillaan tukea nuoria uskoon liittyvissä pohdin-

noissa ja erilaisissa elämäntilanteissa. Useampi vastaaja korosti että musiikki on aina ollut tärkeä osa heidän omaa uskoaan. Samanlaisia kokemuksia on vastaajien mukaan ollut myös nuorten osalla kun näille on soitettu gospelmusiikkia nuortenilloissa. Musiikkia korostettiin tunteiden kielenä jonka avulla sa-noittaa elämän ja uskon kokemuksia. Gospelin katsottiinkin olevan tuki nuoren oman uskon pohtimisessa sekä kiinnostuksen herättäjänä hengellisiin asioihin. Gospeltaapahtumien hyvä henki nousi esille ja monilla oli kokemus siitä että nuo-ret ovat saaneet gospeltaapahtumissa uusia ystäviä.

Useamman vastaajan mielestä gospelmusiikin rooli on viime vuosina ollut vä-henemässä, vaikka sitä pidetäänkin tärkeänä. Vastauksista useammassa kui-tenkin korostettiin työntekijöiden roolia gospelmusiikin säilymisessä osana nuo-risotyön toimintaa. Vaikka aiemmin vastauksissa mainittiin gospeltaapahtumien hyvä henki, on silti vaikeuksia saada lähtijöitä tapahtumiin. Myös nuoria kiinnos-tavien artistien saaminen tapahtumiin koettiin vaikeaksi. ”Keskeinen, mutta hi-taasti katoava osa kansanperinnettä ja nuorisokulttuuria” luonnehti eräs vastaa-jista.

6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Opinnäytetyön eettisyyteen vaikuttaa kysymysten asettelu. Kysymykset pyrittiin laatimaan siten, että ne antaisivat vastaajalle mahdollisimman paljon tilaa vasta-ta omien ajatustensa pohjalta. Johdattelevien kysymysten laatimista pyrittiin välttämään, jotta vastaukset eivät vääristyisi niiden vuoksi. Tutkimukseen osal-listuvilla henkilöillä tulee olla hyvän tutkimuseettikan mukaan mahdollisuus osal-listua tutkimukseen vapaaehtoisesti, mutta myös halutessaan keskeyttää se ilman itselleen haitallisia seurauksia (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s. 8-9). Tämä tutkimuseettinen näkökulma toteutui tutkimuksessa, sillä kyselyyn vastaaminen oli täysin vapaaehtoista. Koska kaikki kyselytutkimukseen vastaa-jat olivat aikuisia, ja kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista eikä kohdis-tu esimerkiksi tietyn työpaikan työntekijöihin, ei varsinaista tutkimuslupaa tarvit-

tu. Google Forms-kyselyyn jaettiin linkki Facebookin Kirkon nuorisotyönohjaajat ryhmään. Vastaajaryhmä valikoitui siis sattumanvaraisesti tuon ryhmän jäsenistä sen mukaan, ketkä heistä halusivat kyselyyn vastata.

Vastaajien kerääminen sosiaalisen median alustalta aiheuttaa omat haasteensa tutkimuksen luotettavuuden osalta. Yhdistettynä anonyymiin tutkimukseen ei voi olla varma siitä ovatko kyselyyn vastanneet juuri sellaisia kuin kertovat olevansa. Inhimillisiä tekijöitä kuten valehtelua tai vastaajien epärehellisyyttä ei kuitenkaan voi koskaan sulkea pois eikä kokonaan estää. Vaikka vastaajien henkilöllisyys olisi tiedossa, ei tällaisessa tutkimuksessa jossa kyseessä on vastaajien omat kokemukset ei voi koskaan olla varma puhuvatko he totta. Pidän siis tutkimusaineistoani kuitenkin luotettavana.

Tutkimuseettisestä näkökulmasta tutkimukseen osallistuvien henkilöiden henkilöllisyyttä tulee suojella, ja tutkimustulokset vastauksineen tulee esittää siten, että yksittäisen osallistujan henkilöllisyyden tunnistaminen olisi mahdollisimman haastavaa tai mahdotonta (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s. 13). Tässä tutkimuksessa toteutettuun kyselyyn vastattiin anonyymisti, jolloin vastaajan henkilöllisyys ei ollut suoraan edes tutkimuksen toteuttajan tiedossa. Huomioon tuli kuitenkin ottaa se, että mikäli kyselyyn vastaa pienempien seurakuntien työntekijöitä, voisi joidenkin olla mahdollista yhdistää vastaus vastaajaan. Tästä syystä kyselyssä ei kysytty vastaajan seurakuntaa, vaan ainoastaan työntekijästatus. Kyselytutkimukseen saatavat vastaukset olivat ainoastaan tutkimuksen tekijän tiedossa. Saadut alkuperäiset vastaukset, ja kaikki niiden sisältämät tiedot hävitetään opinnäytetyön valmistuttua. Mikäli vastauksissa esiintyy erittäin tunnistettavaa, yleisestä kirjoitustyylistä poikkeavaa kirjoitustyyliä, muokataan vastaus yleiskielelle ennen lainauksen liittämistä opinnäytetyön raporttiin. Tällä taataan vastaajan anonymiteetin säilyminen.

Yksi tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttava tekijä on se, kuinka paljon vastauksia kyselytutkimukseen saadaan. Mikäli vastausten määrä jää vähäiseksi, tulosten yleistämistä ei voi tehdä luotettavalla tavalla. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin vaikuttaa myös tutkimusaineiston kokoaminen sieltä, missä aihe on ajankohtainen. Luotettavuutta lisää myös vastausten riittävä laa-

juus ja täsmällisyys analyysin ilmaisemisessa, jotta lukijan on mahdollista saada tarpeeksi laaja kokonaiskuva aiheesta. (Hyväri & Vuokila-Oikonen, 2016). Tähän tutkimukseen saatu vastausmäärä oli melko laaja, mutta siitä huolimatta tulee vastauksia lukiessa ottaa huomioon, että kyseessä oli vain pieni otos koko Suomen mittakaavassa. Jo näistäkin vastauksista voitiin kuitenkin päätellä, että haasteet ovat monilla työntekijöillä saman kaltaisia ja samoihin aiheisiin liittyviä.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

7.1 Johtopäätökset

Tutkimuksessa kävi ilmi, että evankelisluterilaisen kirkon nuorisotyössä gospelmusiikkia hyödynnetään monilla eri tavoilla. Tämä on osoitus siitä, että teoriaosuudessa esittelemäni suomalainen gospel-perinne elää edelleen, mutta sen tulevaisuudesta ollaan huolissaan. Musiikin rooli nähdään tärkeänä, mutta suomalaisen gospelmusiikin tarjontaa pidetään vähäisenä tai ainakin heikkona. Lisäksi haasteita aiheuttaa monien työntekijöiden vähäinen tieto nykypäivän gospelkentän tarjonnasta.

Työntekijän oman musiikillisen taustan ei välttämättä nähty vaikuttavan siihen kuinka paljon työntekijä käyttää musiikkia, mutta se vaikuttaa siihen millä tavoin musiikkia käyttää. Jos työntekijällä ei ole soittotaitoa, hän todennäköisesti ei silloin käytä ”elävää musiikkia” nuorten kanssa vaan todennäköisemmin soittaa musiikkia levytä tai suoratoistopalvelusta. Tällainen työntekijä joka ei omaa musiikillista osaamista, mutta jolle musiikki on kuitenkin tärkeää saattaa kuitenkin hyödyntää tallennettua musiikkia luovilla tavoilla.

Kaksi ensimmäistä tutkimuskysymystäni liittyi gospelmusiikin eri käyttötapoihin seurakunnissa. Vastauksissa esille nousseet käyttötavat ovat pääosin arkisia; taustamusiikkikäyttöä, hartauselementtiä, rippikoulun aiheeseen johdatusta, bänditoimintaa ja yhteislaulua. Joissakin seurakunnissa järjestetään konsertteja ja retkiä gospeltapahtumiin. Näistä menetelmistä kaikki ovat sellaisia, joita voi

hyödyntää jokaisen seurakunnan nuorisotyössä. Kaikkea tätä tehdään myös jo Janakkalan seurakunnassa, joten laajemmassa käytössä olevien menetelmien osalta ei yhteistyökumppani saanut uutta tietoa. Myös yksittäiset vastaukset, kuten isoskoulutuksessa seuraavan vuoden konfirmaatioihin kirjoitettava uusi laulu, ovat hyödynnettävissä myös muualla, mikäli työntekijöiden musiikilliset taidot vain antavat myöden. Tässä voisi olla esimerkiksi Janakkalan seurakunnalle uusi muoto gospelin hyödyntämiselle omassa nuorisotyössä.

Kolmas tutkimuskysymykseni käsitteli gospelmusiikin käyttöön liittyviä haasteita. Nuorisotyötä tekevien työntekijöiden keskuudessa gospelin käytölle nähdään myös haasteita. Musiikin soittaminen suoratoistopalveluista, kuten Spotifysta, nähdään olevan ”harmaalla alueella” koska seurakunnilla on vaikeuksia suoratoistopalvelujen käyttöluvien kanssa. Yhtenä haasteena nähdään myös gospelkentän yksipuolistuminen ja kaventuminen. Nuorten voi olla vaikeampaa löytää itseään puhuttelevia artisteja ja kappaleita. Nämä haasteet ovat varmasti täysin totta. Moni vastaajista nostaakin esille, että artistien tarjonta oli menneinä vuosina laajempi.

7.2 Pohdinta

Useammassa vastauksessa esiin noussut kritiikki gospelartistien herätysliiketaustaa vastaan yllätti minut. En ollut itse ajatellut sen olevan noin suuressa roolissa työntekijöiden suhtautumisessa musiikin käyttöön. Evankelisluterilaisessa kirkossa tällä hetkellä käytävä arvokeskustelu näkyy siis niinkin pienessä asiassa kuin musiikki ja sen käyttäminen. Vastaajista useampi mainitsi joidenkin kysymysten kohdalla gospelmusiikin kulta-ajat menneinä vuosikymmeninä. Kuten opinnäytetyön teoriaosuudessa mainitsin, jo tällöin Suomen gospelmusiikin kentällä oli nähtävissä vahva edustus myös herätysliikkeiden puolelta. Toki huomioon täytyy ottaa se, että nykypäivänä kirkon sisällä esillä olevat arvokysymykset ja vastakkainasettelu ovat näkyvämmässä roolissa, mikä saattaa vaikuttaa työntekijöiden suhtautumiseen. Artistien herätysliiketausta ei siis kuitenkaan ole uusi asia. Vastakkainasettelua suomalaisen gospelmusiikin kentällä on ollut lähinnä artistien välillä. 1970–80-luvulla gospelkenttä oli jakautunut yleis-

kirkollisiin ja herätyskristillisiin artisteihin. Vastakkainasettelu meni jopa niin pitkälle, että Jaakko Löytyn kanssa Laulu yhteisestä leivästä -projektia valmistellutta Jukka Leppilampea oli varoitettu niistä muusikkopiireistä joissa vaikuttaa Löytty. (Könönen & Hovi, 2005, s. 93, 100).

Musiikin käyttöön vaikuttaa myös luonnollisesti seurakuntien alueellinen hengellinen tausta. Vastauksista nousi esille että erään vastaajan seurakunnassa on vahva vanhoillislestadiolaistausta. Luonnollisesti vanhoillislestadiolaisten tapa käyttää musiikkia vaikuttaa koko seurakunnan musiikkielämään. Tällöin ymmärrettävästi on haastavaa käyttää toiminnassa esimerkiksi populaarimusiikkiin taipuvaa gospelia tai säestää yhteislauluja kitaralla.

Samaan aiheeseen liittyvä pohdinta siitä, uskaltaako nuoria viedä keikoille tai järjestää omassa seurakunnassa sellaisten bändien keikkoja, joiden arvomaailma ei välttämättä kohtaa oman kanssa, on myös mielenkiintoinen. Yksi vastaajista vastasi kyselyssä olevaan kysymykseen seuraavasti: ”Bändien spiikit pois ja antaa musiikin puhua, siellä sanat ei ainakaan yleensä syrji - ja voi ennakoita, mitä nuoret kuulevat.” Tämä tietysti ratkaisisi osan haasteesta, mutta haluaisin rohkaista jokaista asiaa pohtivaa työntekijää myös ottamaan sen puheeksi artistien kanssa. Keikkojen spiikit ovat oman kokemukseni mukaan aina olleet muotoiltavissa tilaisuuteen sopiviksi. Keikkailu on monille artisteille ja bändeille työtä ja tärkeä tulon lähde, jossa asiakastyytyväisyys on merkittävässä roolissa.

Vastauksissa esiin nousut suomigospelin kentän kaventuminen tunnettujen bändien lopettamisen myötä on mielestäni merkittävä havainto. Koen kuitenkin, että Suomessa on tälläkin hetkellä paljon gospelbändejä tai -artisteja, jotka eivät syystä tai toisesta ole nousseet työntekijöiden tietoisuuteen. Ja vaikka bändejä lopettaakin, monissa tapauksissa musiikki säilyy kuunneltavissa siitä huolimatta. Toki tämä vaikuttaa nuorten gospelkulttuuriin kiinnittymiseen, jos keikoille ei pääse, mutta ehkä musiikin myötä monille löytyy myös muita kiinnostavia ja omaan makuun sopivia bändejä.

Työn otsikkona toimiva kysymys ”Onko genre haihtumassa savuna ilmaan?” nousi suoraan kyselyn vastauksista. Vastauksena kysymykseen toimii lyhyt ja ytimekäs ei. Vaikka niin sanotut kulta-ajat ehkä ovatkin takana, uusia artisteja nousee silti joka vuosi. Heille vain tarvitsee antaa mahdollisuus, vaikka eri mieltä joistain asioista artistien mahdollisten hengellisten taustaorganisaatioiden kanssa olisikin. Gospelmusiikin tulevaisuus on meidän omissa käsissämme. Niin artistien, kuin seurakuntien työntekijöidenkin.

Kirkon nuorisotyönohjaajan ydinosaamiskuvauksessa yhdeksi osaamiseksi kuvataan pedagogista osaamista. Se edellyttää muun muassa taitoa tukea nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kykyä tunnistaa lapsen ja nuoren osaaminen ja vahvuudet, sekä taitoa kehittää toiminnallisia ja yhteisöllisiä työtapoja. Lisäksi kirkon nuorisotyönohjaajan tulee osata tehdä ja tuottaa teologiaa osana arkisia tilanteita ja toimintaa, esimerkiksi lauluja ja sanoituksia. (Kirkkohallitus, 2022.). Musiikki on osa tätä kaikkea. Vastauksissa esiin nousut uuden laulun tekeminen tulevan kauden konfirmaatioihin on juuri ydinosaamiskuvauksessa vaadittua arkipäivän teologiaa parhaimmillaan.

7.3 Jatkotutkimus- tai jatkokehitysmahdollisuudet

Tutkimuksen merkittävyys omalle ammattialalle tulee siitä, että tutkimuksen vastauksissa kuuluu oma ääni. Kuten vastauksista kävi ilmi, gospelmusiikkia pidetään ja on pidetty merkittävänä osana kristillistä nuorisokulttuuria. Siksi on tärkeää, että sitä tutkittiin ja tutkitaan jatkossa vielä enemmän.

Jo tutkimuksen alkuvaiheessa oli tiedossa, että vastauksia pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään tulevaisuudessa tehtävään kehittämistyöhön. Saamieni vastauksien pohjalta tällaisia kehittämisideoita ovat esimerkiksi internetsivusto, jolle olisi koottu mahdollisimman laajasti ajantasaista tietoa gospelbändeistä ja heidän kappaleistaan. Mahdollisuuksien mukaan samoille nettisivuille voisi yrittää saada myös kappaleiden nuotteja ja sanoituksia. Toinen käytännön kehittämishanke, jonka toteutusmahdollisuuksista itselläni ei ole tietoa, voisi olla Spotifyn kaltaisen suoratoistopalvelun kehittäminen gospelmusiik-

kin käytön helpottamiseksi. Työntekijöiden kysymykseen ja ennakkoluuloihin konserttien järjestämiseen liittyen ratkaisuna voisi toimia jonkinlainen ”keikkajärjestäjän ABC” -paketti, tai ohjelmatoimistot voisivat myydä sellaisia keikkapaketteja jotka eivät vaatisi järjestävältä seurakunnalta muuta kuin tilat. Kaiken muun hoitaisi paikalle tuleva artisti taustaorganisaatioineen.

Tähän kyselytutkimukseen saamieni vastausten perusteella ajattelen, että jatkotutkimuksia olisi myös mahdollista tehdä useammastakin eri aiheesta. Yksi aiheista voisi olla esimerkiksi se, millaisena nuoret itse kokevat gospelmusiikin merkityksen. Mikäli tässä tutkimuksessa esiin nousseita toiveita gospelmusiikin käyttöä helpottavista tekijöistä päästään toteuttamaan, voisi jatkotutkimuksen aiheena olla muutaman vuoden kuluttua niiden käytännön toimivuuden arviointi käyttäjien näkökulmasta.

Nämä mahdolliset jatkotutkimushankkeet olivat merkittävimpiä tekijöitä siihen, miksi päätin käyttää suoria sitaatteja tutkimusmateriaalista. Ajattelen että näitä hankkeita varten ammattialan oma ääni on omaa tulkintaani merkittävämpi.

LÄHTEET

- Cusic, D. (1990). *The Sound of Light: A History of Gospel Music*. Bowling Green State University Popular Press
- Glow Festival. (i.a.) <https://glowfestival.fi/>
- Hakonen, A. & Hernesniemi J. (2014). *Musiikin käyttö rippikoulun työvälteenä; Kvantitatiivinen tutkimus Oulun ja Tampereen hiippakuntien alueilta*. <https://www.theseus.fi/handle/10024/84892>
- Hyväri, S. & Vuokila-Oikkonen, P. (2016). *Tutkimus- ja kehittämistyön luotettavuus*. Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2.0. Diakonia AMK. <https://libguides.diak.fi/c.php?g=670543&p=4760642#kvali>
- Karlsson, T. & Ikonen, M. *Pro Fide – 50 vuotta uskon puolesta*. Perussanoma Oy.
- Kirkkohallitus. (2012). Nuoret seurakuntalaisina. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6. PDF-dokumentti. Saatavilla 26.2.2024 https://evl.fi/documents/1327140/52567046/KH_nuoret_www.pdf/ce680578-4c4f-31f0-e764-9da732d7c797
- Kirkkohallitus. (2017). Suuri ihme – rippikoulusuunnitelma 2017. (Suomen ev.lut kirkon julkaisuja 60.) <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/08/Suuri-Ihme-Rippikoulusuunnitelma-2017.pdf>
- Könönen, J. & Hovi, T. (2005). Kahden maan kansalaiset – Suomi-gospelin historiaa. Suomen Lähetysseura.
- L 1285/2016. Nuorisolaki. 21.12.2016/1285. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285#Pidm46651396187072>
- Maata Näkyvissä. (2023). *Maata Näkyvissä -festareiden järjestäjät katsovat toiveikkaasti tulevaisuuteen*. <https://maatanakyvissa.fi/blogit/maata-nakyvissa-festareiden-jarjestajat-katsovat-toiveikkaasti-tulevaisuuteen/>
- Musiikkituottajat. (i.a.). *The Rain -Yhtä kuin voitto*. Saatavilla 28.2.2024 <https://ifpi.fi/lista/artistit/the+rain/yht%C3%A4+kuin+voitto/>

- Ohjelmatoimisto Kristalli. (i.a.). Artistit. <https://ohjelmatoimistokristalli.fi/artistit/>
Saatavilla 27.3.2024
- Pekka Simojoki. (2024). *Pekka Simojoki*. Saatavilla 14.5.2024
<https://pekkasimojoki.fi/>
- Puisto Live. (i.a.). Artistit. <https://www.puistolive.fi/artistit> Saatavilla 27.3.2024
- Rantala, R. & Karvonen, T. (2018) *Gospelmusiikki nuoren kohtaamisen työvälineenä*. <https://www.theseus.fi/handle/10024/155120>
- Seurakuntalainen. (13.2.2014). Evankeliset Musiikkimessut laittaa pillit pussiin.
Seurakuntalainen.
<https://www.seurakuntalainen.fi/uutiset/evankeliset-musiikkimessut-laittaa-pillit-pussiin/>
- Sjölund, P. (2010) *Nuorisotyönohjaaja gospelmusiikon takana: Gospelmusiikoiden ajatuksia nuorisotyön näkyvyydestä gospelmusiikon ammatissa*. <https://www.theseus.fi/handle/10024/15234>
- Suomen ev.lut. kirkko. (2022). *Nuorisotyönohjaajan ydinosaamiskuvaus*. Saatavilla 14.5.2024
<https://kirkonydinosaaminen.fi/nuorisotyönohjaaja.html>
- Suomen ev.lut. kirkko. (i.a.-a). *Sanasto: Nuorisotyö*.
<https://evl.fi/sanasto/nuorisotyö/> Saatavilla 27.2.2024.
- Suomen ev.lut. kirkko. (i.a.-b). *Ulkopuolisuuden ehkäisy: Erityisnuorisotyö*.
<https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/ulkopuolisuuden-ehkaisy/> Saatavilla 27.2.2024
- Taura-Jokinen, E. (16.1.2024). Jäähvääskiertueen aloittava kls. lopettaa soitot loppunmyydylä Tampereen Pakkahuoneella tehtyään yli 800 keikkaa. *Seurakuntalainen*.
<https://www.seurakuntalainen.fi/uutiset/jaahvvaaiskiertueen-aloittava-cls-lopettaa-soitot-loppunmyydylly-tampereen-pakkahuoneella-tehtyaan-yli-800-keikkaa/>
- Tietoarkisto. (i.a.). *Tutkimusasetelma*. Saatavilla 28.2.2024
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/tutkimus/asetelma/>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja.

https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/lhmistieteiden_eettisen_ennakkoarvioinnin_ohje_2019.pdf

Uusi Alku. (2024). *Info & liput*. Saatavilla 28.2.2024 <https://uusialku.fi/info/>

Vaurula, R. & Tiittanen, A. (2020). *Totta se on! Helluntaigospelin kiihkeät vuosikymmenet*. Aikamedia Oy.

Vehkalahti, K. (2014). *Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät*. Helsingin yliopisto.

Vuori, J. (2021). Laadullinen sisällönanalyysi. Teoksessa J. Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Saatavilla 14.5.2024 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallonanalyysi/>

LIITE 1. Kyselylomake

1. Missä roolissa olet tehnyt nuorisotyötä Suomen ev.lut. kirkossa? (Mikäli sinulla on ollut useampia rooleja, valitse niistä viimeisin)
 - Nuorisotyönohjaaja
 - Pappi
 - Nuorisomuusikko
 - Kanttori
2. Millä tavoilla olet hyödyntänyt gospelmusiikkia työssäsi?
3. Millä tavoin ajattelet työntekijän oman musiikillisen taustan vaikuttavan gospelmusiikin käyttöön nuorisotyössä?
4. Millaisia haasteita olet kohdannut työssäsi liittyen gospelmusiikin hyödyntämiseen?
5. Minkä asioiden kokisit helpottavan gospelmusiikin laajempaa käyttöä nuorisotyössä?
6. Millaista materiaalia toivoisit saavasi gospelmusiikin käytön tueksi työssäsi?
7. Millaisena näet gospelmusiikin roolin nuorisotyössä?
8. Mitä muuta sanottavaa sinulla on aiheeseen liittyen?